

יבמות טו

הוכחה שבית שמאי עשו כדבריהם: תא שמע דאמר רבי יוחנן בן נורי: **היאך הלכה זו רווחת בישראל? נעשה כדברי ב"ש, הולד ממזר לדברי ב"ה! נעשה כדברי ב"ה, הולד פגום לדברי ב"ש! בואו ונתקן להן לצרות, שיהיו חולצות ולא מתייבמות; לא הספיקו לגמור את הדבר, עד שנטרפה השעה; א"ל רשב"ג: מה נעשה להם לצרות הראשונות מעתה?**

אי אמרת בשלמא עשו, אלא אי אמרת לא עשו, מאי **מה נעשה?**
היינו דקאמר **מה נעשה**,
דחיית ההוכחה: אמר רב נחמן בר יצחק: לא נצרכה אלא לצרה עצמה, **ומה נעשה** - הכי קאמר: הנך צרות דב"ה לב"ש היכי נעביד להו? ליחלצו, מימאסי אגברייהו! וכי תימא לימאסן, (משלי ג') **ארכי' ארכי' טעי' וכי' נתיבותיה טעי'.**

עוד הוכחה שב"ש עשו: ת"ש, **דא"ר טרפון: תאבני, מתי תבא צרת הבת לידי ואשאנה!**
דחיית ההוכחה: אימא: ואשיאנה לזר.
קושי על הדחייה: והא **תאבני** קאמר! משמע שרוצה לעשות משהו בניגוד לכלל וזה לפי בית הלל!
תירוץ: לאפוקי מדרבי יוחנן בן נורי.

עוד הוכחה שב"ש עשו: ת"ש: **מעשה בבתו של רבן גמליאל שהיתה נשואה לאבא אחיו, ומת בלא בנים, וייבם רבן גמליאל את צרתה!**
דחיית ההוכחה: ותסברא? רבן גמליאל מתלמידי ב"ש הוא? אלא, שאני בתו של רבן גמליאל, דאילונית הואי.
קושי על הדחייה: הא מדקתני סיפא, **אחרים אומרים: בתו של רבן גמליאל אילונית היתה, מכלל דתנא קמא סבר: לאו אילונית היתה!**
תירוץ 1: הכיר בה ולא הכיר בה איכא בינייהו.
תירוץ 2: כנס ולבסוף גירש איכא בינייהו.
תירוץ 3: איבעית אימא: יש תנאי בביאה איכא בינייהו.

קושי על השיטה שבית שמאי לא עשו כדבריהם: מתיב רב משרשיא: **מעשה בר' עקיבא שליטת אתרוג באחד בשבט, ונהג בו ב' עשורין, אחד כדברי ב"ש ואחד כדברי ב"ה, ש"מ: עשו!**
תירוץ: ר' עקיבא גמריה אסתפק ליה, ולא ידע אי ב"ה באחד בשבט אמור, או בט"ו בשבט אמור.

עוד קושי על השיטה שבית שמאי לא עשו כדבריהם: מתיב מר זוטרא: **מעשה וילדה כלתו של שמאי הזקן, ופחת את המעזיבה וסיכך על גבי מטה בשביל קטן, ש"מ: עשו!**
תירוץ: התם, הרואה אומר לאפושי אויר קעביד.

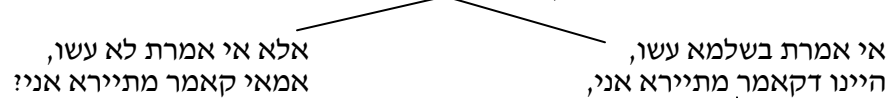
עוד קושי על השיטה שבית שמאי לא עשו כדבריהם: מתיב מר זוטרא: **מעשה בשוקת יהוא שהיתה בירושלים, והיתה נקובה למקוה, וכל טהרות שהיו בירושלים נעשים על גבה, ושלחו בית שמאי והרחיבוה, שבית שמאי אומרים: עד שתיפחת ברובה, ותנן: עירוב מקואות - כשפופרת הנוד בעובייה ובחללה, כשתי אצבעות חוזרות למקומן; שמע מינה: עשו!**
תירוץ: התם, הרואה אומר לאפושי מיא הוא דקא עביד.

הוכחה שעשו ב"ש כדבריהם: ת"ש, דא"ר אלעזר בר צדוק: כשהייתי לומד תורה אצל ר' יוחנן החורני, ראיתי שהיה אוכל פת חריבה במלח בשני בצורת, באתי והודעתי את אבא, אמר לי: הולך לו זיתים, והולכתי לו; ראה אותן שהן לחין, אמר לי: אין אני אוכל זיתים, באתי והודעתי את אבא, אמר לי, לך ואמור לו: חבית נקובה היתה אלא שסתמוה שמרים, ותנן: חבית של זיתים מגולגלים - בית שמאי אומרים: אין צריכה לנקב, ובית הלל אומרים: צריכה לנקב, ומודים, שאם ניקבה וסתמוה שמרים - שהיא טהורה;

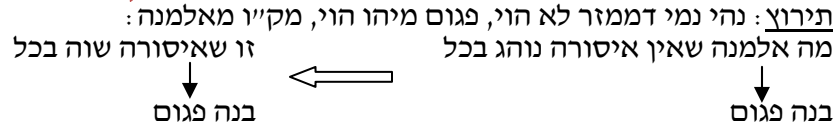
ואף על פי שתלמיד שמאי היה, כל מעשיו לא עשה אלא כדברי ב"ה;

הוכחה שבית שמאי עשו: ת"ש, שאלו את ר' יהושע: צרת הבת, מהו? אמר להם: מחלוקת ב"ש וב"ה; והלכה כדברי מי? אמר להם: מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני הרים גדולים, בין שתי מחלוקות גדולות בין ב"ש ובין ב"ה? מתיירא אני שמא ירוצו גלגלתי! אבל אני מעיד לכם, על שתי משפחות גדולות שהיו בירושלים, משפחת בית צבועים מבן עכמאי ומשפחת בית קופאי מבן מקושש, שהם בני צרות, ומהם כהנים גדולים ושמשו על גבי המזבח;

קושי: ונהי נמי דעשו, מאי מתיירא אני? הא אמר ר' יהושע: אין ממזר אלא מחייבי מיתות בית דין!

עוד קושי: קבעו מיניה צרות, וקפשיט ליה בני צרות! תירוץ: תרת קא בעי מיניה: צרות, מאי? ואם תמצוי לומר צרות כבית הלל, בני צרות דבית הלל לב"ש, מהו?

קושי: למאי נפקא מינה? תירוץ: למיפשט ולד מחזיר גרושתו לבית הלל, מי קאמרינן קל וחומר: ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל - בנה פגום, זה שאיסורה שוה בכל - אינו דין שבנה פגום, או דלמא איכא למיפרך: מה לאלמנה שהיא עצמה מתחללת? ואמר להו: צרות - מתיירא אני, בני צרות - אני מעיד לכם.